

Diabetes mellitus: Abirateron

7585

Afkortingen:

ABI, abirateron;
CYP17, 17 α -hydroxylase/C17,20-lyase;
ENZ, enzalutamide;
mCRPC, gemetastaseerd castratieresistent prostaatacarcinoom;

Datum literatuursearch: 13-07-2022

CONCLUSIE

Dit is GEEN contra-indicatie. Op basis van farmacologische werking kan een eventueel effect mogelijk zijn. Echter zijn er in de literatuur en in de SPC van abirateron geen aanwijzingen te vinden dat abirateron invloed heeft op diabetes mellitus. Om deze reden is er besloten om niet te bewaken.

Abirateron wordt altijd gecombineerd met predniso(lo)n, wat in een dosering vanaf 7,5 mg/dag wel invloed kan hebben op diabetes mellitus. De glucocorticosteroïden worden wel bewaakt bij diabetes mellitus.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

Abirateron is voor alle toepassingen geregistreerd in combinatie met predniso(lo)n in een dosering van 5-10 mg per dag (SPC Zytiga 2022). Van predniso(lo)n is bekend dat het diabetes mellitus kan verergeren bij gebruik van een dagdosering van >7,5 mg/dag.

Abirateron remt het enzym 17 α -hydroxylase/C17,20-lyase (CYP17), wat nodig is voor de biosynthese van androgenen. CYP17 komt voor in de testes, bijnieren en prostaattumoren. Abirateron zorgt voor een daling van testosteron en andere androgenen die groter is dan bij orchidectomie (SPC Zytiga 2022). Testosteron zorgt voor een toename van de insuline-gevoeligheid (1). Bij een daling van testosteron kan de insuline-gevoeligheid afnemen en daarmee diabetes mellitus verergeren.

In de literatuur zijn echter geen aanwijzingen te vinden dat abirateron diabetes mellitus verergert. Uit het onderzoek van Fizazi et al (2016) kwam hyperglykemie bij zowel abirateron plus prednisolon als bij prednisolon alleen niet vaak voor.

1. Informatorium Medicamentorum. Inleidende tekst Androgenen (geraadpleegd 22-07-2022).

PICO

P(atient)	Patiënt met diabetes mellitus
I(ntervention)	Abirateron
C(omparison / Control)	Placebo of patiënt zonder diabetes mellitus
O(utcome)	Ontregeling diabetes mellitus*, toename micro- of macrovasculaire complicaties

* Verandering in glucosespiegel of HbA1c, wijziging in diabetesmedicatie, toename hyper- of hypoglykemieën

Zoektermen:

PUBMED: ((diabetes mellitus[MeSH Terms]) OR (hyperglycemia[MeSH Terms]) OR (hypoglycemia[MeSH Terms])) AND abiraterone

EMBASE: ('diabetes mellitus'/mj OR 'hyperglycemia'/mj OR 'hypoglycemia'/mj) AND abiraterone

OVERIG- voldoet niet aan PICO

Er zijn geen studies gevonden die voldeden aan PICO. Hieronder is nog een studie opgenomen naar de invloed van abirateron op hyperglykemie.

Bron	Resultaten/ opmerkingen
Fizazi K et al. Low Incidence of Corticosteroid-associated Adverse Events on Long-term Exposure to Low-dose Prednisone Given with Abiraterone Acetate to Patients with Metastatic Castration-resistant Prostate Cancer. Eur Urol. 2016 September; 70(3): 438–444. Post-hoc analyse van klinisch onderzoek	Resultaten • In deze klinische studie werden patiënten gerandomiseerd naar prednison (2x daags 5 mg) + abirateron (P+A) of prednison monotherapie (P). Er werden 2267 patiënten geïnccludeerd, waarvan er 1333 P+A ontvingen. In de post-hoc analyse werden de corticosteroïd-gerelateerde bijwerkingen onderzocht. De mediane behandelduur was 8,3 maanden (range 0,1-34,9 maanden). • Hyperglykemie was de meest voorkomende bijwerking en kwam voor bij 7,4% van alle patiënten, bij 7,8% van P+A en bij 6,9% van P. Bij 2,0% van alle patiënten was dit een graad 3 bijwerking. • Diabetes mellitus werd als bijwerking gezien bij 1,1% van alle patiënten. Opmerkingen auteurs • Het aantal corticosteroïd-gerelateerde bijwerkingen was laag en nam niet toe door additie van abirateron aan prednison. Opmerkingen KNMP • Er zijn geen statische toetsen uitgevoerd.

RICHTLIJNEN

Bron	Resultaten/ opmerkingen
MDR Prostaatacarcinoom (2014)	Geen relevante informatie gevonden

SPC

Bron	Resultaten/ opmerkingen
SPC Zytiga 13-05-2022	Rubriek 4.4 Hyperglykemie Het gebruik van glucocorticoïden kan hyperglykemie verergeren. Daarom moet de bloedglucosespiegel bij patiënten met diabetes regelmatig worden gemeten. Hypoglykemie Er zijn gevallen van hypoglykemie gemeld wanneer ZYTIGA met prednison/prednisolon werd toegediend aan patiënten met reeds bestaande diabetes die pioglitazon of repaglinide kregen (zie rubriek 4.5); daarom dient de bloedsuiker te worden gemonitord bij patiënten met diabetes.

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing	Nee	Nee	20 oktober 2022